

Wybrane aspekty systemu podatkowo-składkowego na podstawie danych administracyjnych 2017

Paweł Chrostek
Justyna Klejdysz
Marek Skawiński

Celem opracowania jest przedstawienie w ujęciu statystycznym wybranych zagadnień systemu podatkowego i składkowego osób fizycznych. Opracowanie zostało przygotowane w ramach *Środowiska analitycznego Apod*, w skład którego wchodzi: (1) piaskownica analityczna, (2) systemy zarządzania danymi, (3) system raportowania wraz z raportami oraz (4) modele mikrosymulacyjne. Podstawnym zadaniem *Środowiska analitycznego Apod* jest integracja danych administracyjnych dotyczących przepływów pieniężnych pomiędzy obywatelami a państwem. Pozyskane i przetworzone dane wykorzystywane są jako źródło informacji o systemie podatkowo-składkowo-transferowym oraz jako wsad do symulacji skutków fiskalnych polityk publicznych.

W opracowaniu podstawowymi źródłami danych są deklaracje podatkowe gromadzone przez Ministerstwo Finansów oraz informacje o zadeklarowanych składkach na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne udostępniane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Integracja tych dwóch zbiorów danych w ramach *Środowiska analitycznego Apod* umożliwia połączenie informacji z systemu podatkowego oraz składkowego. Są trzy główne powody, dla których połączenie informacji z systemu podatkowego i składkowego jest istotne z punktu widzenia Ministerstwa Finansów. Po pierwsze, oba systemy stanowią podstawowe źródło danin publicznych pobieranych od osób fizycznych. Stąd też kompleksowa analiza obciążenia daninami publicznymi wymaga jednoczesnego spojrzenia na obciążenie podatkami oraz składkami na ubezpieczenia publiczne. Po drugie, dane ubezpieczeniowe dają możliwość Ministerstwu Finansów lepszego, opartego na danych, zrozumienia systemu składkowego i jego relacji z systemem podatkowym. Po trzecie, informacje zbierane przez system podatkowy oraz ubezpieczeniowy uzupełniają się nawzajem. W rezultacie połączone dane umożliwiają spojrzenie na te same zjawiska z dwóch różnych stron. W niektórych przypadkach pozwala to na uzyskanie efektu synergii i uchwycenie zjawisk niemożliwych do analizy przy wykorzystaniu każdego zbioru oddzielnie.

Ze względu na mnogość i rozległość potencjalnych zagadnień związanych z systemem podatkowym oraz ubezpieczeniowym w opracowaniu uwzględniono jedynie wybrane tematy. Ich wybór podyktowany jest potrzebami Ministerstwa Finansów w zakresie prac analitycznych. W opracowaniu uwzględniono następujące obszary: (1) podstawowe statystyki zbiorów danych, (2) zróżnicowanie dochodów, (3) poszczególne źródła dochodów, (4) obciążenie podatkowo-składkowe oraz (5) wybrane szczegółowe aspekty systemu podatkowego i składkowego. Każdemu obszarowi można przypisać konkretne rozdziały. Pierwszy rozdział merytoryczny prezentuje podstawowe statystyki zbiorów danych. Rozdział drugi porusza kwestie związane ze zróżnicowaniem dochodów. Następnie w rozdziałach o umowach o pracę, umowach cywilnoprawnych, działalności gospodarczej, emerytach i rencistach oraz służbach mundurowych przedstawiono bardziej szczegółowe informacje o poszczególnych źródłach dochodu. Czwarty obszar odpowiada rozdziałowi o obciążeniu podatkowo-składkowym. W ostatnim obszarze w trzech rozdziałach poruszane są zagadnienia: (1) zbiegów tytułów do ubezpieczeń społecznych, (2) wspólnego rozliczania podatników oraz (3) ulg podatkowych.

Pierwsza edycja opracowania jest dostępna: <https://www.gov.pl/web/finanse/wybrane-aspekty-systemu-podatkowo-skladkowego-na-podstawie-danych-pit-i-zus-2016>